

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága ügyvéd által képviselt felperesnek a személyesen eljáró I. rendű és II. rendű alperesek ellen ajándék visszakövetelése és járulékai iránt a Dunaújvárosi Városi Bíróságnál 5.P.21.379/2003. számon megindított és Fejér Megyei Bíróságnak Pf.23.071/2006/4. számú ítéletével befejezett perében az említett számú másodfokú határozat ellen a felperes által 53. és 55. sorszám alatt előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítélet felülvizsgálati kérelemmel támadott rendelkezéseit hatályában fenntartja.

A le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték az állam terhén marad.

I n d o k o l á s :

A felperes módosított keresetében ajándék visszakövetelésének a jogcímén az 1532/2. hrsz-ú ingatlan 1/2 részilletőségének az ő tulajdonába adását, valamint annak megállapítását kérte, hogy ugyanezen az ingatlanon az építkezés idején az alperesekkel fennállott közös gazdálkodása körében történt hozzájárulása folytán az ingatlan-nyilvántartáson kívül 1/3 arányban tulajdonjogot szerzett. Kérte továbbá az említett ingatlant terhelő haszonélvezeti joga alapján az I. és II. rendű alperesek arra való kötelezését, hogy 2003. május hó 1. napjától kezdődő hatállyal fizessenek meg neki havi 60.000 forint többlethasználati díjat, valamint annak törvényes kamatait. Kérte végül az 1563/1. és 1563/2. hrsz.-ú ingatlanokon az I. rendű alperessel fennálló közös tulajdonának akként történő megszüntetését, hogy az 1563/1. hrsz.-ú ingatlant adja a bíróság az ő, az 1563/2. hrsz.-ú ingatlant pedig az I. r. alperes kizárólagos tulajdonába és kötelezze az I. rendű

alperest arra, hogy fizessen meg neki 6.000.000 forint értékkülönböt, valamint a perrel felmerült költségeit.

Az I. rendű alperes érdemi ellenkérelmében az ajándék visszakövetelése iránti kereset teljes elutasítását kérte arra hivatkozva, hogy annak visszakövetelésére nem szolgáltatott okot, és a felperes által adott ajándék tárgyát egyébként is kizárólag a 1563/2. hrsz.-ú üres építési telek 1/2 része képezte, mert az építkezésben és az E., S. utca 23. szám alatti ingatlan felépítésében, melynek eladási árát az építkezéshez felhasználták a felperes egyáltalán nem működött közre.

Viszontkeresettel élt annak megállapítása iránt, hogy a felperest a 1563/2. hrsz.-ú ingatlannak nem az 1/2 részén, hanem csak az eredeti építési telek 1/2 részén illeti meg az ajándékozáskor fenntartott haszonélvezeti jog.

Az I. és II. rendű alperesek a többlethasználati díj fizetési kötelezettségük megállapítása iránti kereset elutasítását kérték, arra hivatkozással, hogy a felperes haszonélvezeti joga az általuk használt ingatlannak csak elenyészően csekély hányadát terheli, az I. rendű alperes 1/2 arányú tulajdonát képező 1563/1. hrsz.-ú ingatlan egésze ugyanakkor a felperes a kizárólagos használatában áll, illetőleg annak kizárólagos használatára a lehetősége fennáll.

Az I. rendű alperes a közös tulajdon megszüntetése iránti keresetnek is az elutasítását kérte arra hivatkozva, hogy az 1563/2. hrsz.-ú ingatlanon nem áll fenn közös tulajdon, az 1563/1. hrsz.-ú ingatlan vonatkozásában pedig a megváltási ár kifizetéséhez szükséges fedezettel nem rendelkezik, ezért a felperes tulajdoni hányadát nem kívánja magához váltani, és ez utóbbi ingatlan - állítása szerint - egyébként is a felperes lakhatási lehetőségét biztosítja. Azt a tulajdonostársak egyike sem kívánta, hogy az 1563/1. hrsz.-ú ingatlanon fennálló közös tulajdont a bíróság árverés útján történő értékesítés elrendelése útján szüntesse meg.

Az elsőfokú bíróság az ítéletével a felperes keresetét elutasította. Megállapította, hogy az I. rendű alperes tulajdonában álló 1563/2. hrsz.-ú ingatlanon a felperest - az ingatlan-nyilvántartási bejegyzéstől eltérően - az ingatlan 3/100 részére vonatkozóan illeti meg haszonélvezeti jog. Kötelezte a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az I. rendű alperesnek 9.100 forint perköltséget, megállapította, hogy az állam által előlegezett költségeket az állam viseli, és elrendelte a Körzeti Földhivatalnak az ítélet jogerőre emelkedése után történő megkeresését, az 1563/2. hrsz.-ú ingatlan egészére vonatkozóan a tulajdoni lap III. része szerint a felperes javára bejegyzett holtig tartó haszonélvezeti jog terjedelmének az ingatlan 3/100 illetőségére történő módosítása iránt.

Az elsőfokú ítélet ellen a felperes fellebbezéssel élt.

A másodfokú bíróság az ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A jogerős ítélet alapjául szolgáló tényállás szerint az I. rendű alperes a felperes leánya, a II. rendű alperes pedig az I. rendű alperes házastársa.

Az 1563. hrsz.-ú ingatlan az ingatlan-nyilvántartás szerint eredetileg az I. rendű alperes édesapjának a kizárólagos tulajdonában állott. Az I. rendű alperes szüleinek a házasságát a Dunaújvárosi Járásbíróság az 1984. február 29-én kelt P.21.559/1983/10. számú ítéletével felbontotta, majd röviddel ezt követően a felperes édesapja meghalt. A hagyatékát az örökhagyó egyetlen gyermekeként az I. rendű alperes örökölte meg, aki azonban a hagyatéki eljárás során az 1563. hrsz.-ú ingatlan 1/2 részére vonatkozóan elismerte a felperes házastársi vagyonközösség címén szerzett tulajdonjogát, ezért az ingatlan a felperes és az I. rendű alperes egymás közt egyenlő arányú közös tulajdonába került. Az ilyen módon közös tulajdonba került ingatlant a tulajdonostársak 1989-ben megosztották és abból önálló építési telekként kialakításra került az 1563/2. hrsz.-ú ingatlan, amelyből a felperes a saját 1/2 tulajdoni hányadát - a holtig tartó haszonélvezeti jogának a fenntartása mellett - az I. rendű alperesnek ajándékozta, míg az ingatlannak az eredeti lakóházzal beépített része 1563/1. hrsz. alatt a felperes és az I. rendű alperes közös tulajdonában maradt.

A fenti ingatlan megosztást megelőzően az 1981. április 25-én kelt szerződéssel az I. r. alperes a volt első házastársával közösen szerezte meg az építési telek tulajdonjogát. Ennek a teleknek a vételárát azonban nem a házastársak, hanem - kizárólag a leányuknak szánt ajándékként - az I. r. alperes szülei fizették ki. Az I. rendű alperesi szülők általi ajándékozás tényét az I. rendű alperes volt házastársa az 1981. szeptember 4-én kelt közjegyzői okiratba foglalt szerződésben elismerte, kijelentette, hogy az utóbb említett üres építési telek soha nem képezett szerzeményi vagyont, és erre tekintettel a teleknek az ő nevére került 1/2 tulajdoni hányadát az I. rendű alperesnek ajándékozta, majd a szerződés alapján az I. rendű alperes kizárólagos tulajdonjoga az ingatlan-nyilvántartásba is bejegyzést nyert. Az ingatlanon az I. rendű alperes és volt férje a házassági életközösségük tartama alatt családi ház felépítését kezdte meg.

1985. évben az I. r. alperes végleg megszakította az életközösséget a volt házastársával, a házasságukat azonban a Budai Központi Kerületi Bíróság csak évekkel később, a P.30.914/1999/3. számú

ítélettel bontotta fel. A végleges különválást követően az I. rendű alperes még 1985. évben élettársi kapcsolatra lépett a II. rendű alperessel, akivel a különváltan élő férjével megkezdett építkezést tovább folytatta, majd vele 2002. május 25-én újabb házasságot kötött. A S. utca 23. szám alatti ingatlant az I. rendű alperes még a házasságának felbontását megelőzően, az 1997. augusztus 14-én kelt adásvételi szerződéssel 5.700.000 forint vételár ellenében eladta, amelyen belül a telek forgalmi értéke 433.600 forintot képviselt.

Az alperesek együttélése idején a felperes és az I. r. alperes közös tulajdonának megosztása folytán kialakított 1563/2. hrsz.-ú telken is építkezés kezdődött. Ezen az ingatlanon az alperesek először az 1980-as évek végén egy gombatermesztő helyet alakítottak ki, majd az ingatlanon családi házat is felépítettek, amelynek bekerülési költségét egyrészt az általuk közösen folytatott gazdálkodás (gombatermesztés és földművelés) eredményéből, másrészt kölcsönök felvételéből fedezték, és ahhoz felhasználták az I. rendű alperes által a felperes anyjától ajándékba kapott készpénzt, valamint - annak értékesítését követően - a S. utcai ingatlan eladási árát is.

Az építkezés ideje alatt a felperes - annak eladásáig - az I. rendű alperes tulajdonában álló S. utcai házban lakott, az alperesek pedig az 1563/1. hrsz.-ú ingatlant használták. A felek között 2000-ig kifejezetten jó kapcsolat volt, a lehetőségeihez mérten a felperes segítette a fiatalokat azzal, hogy esetenként a részükre is megfőzött, ha pedig az I. rendű alperes nem tartózkodott otthon, helyette az építkezésnél intézkedett. 1975. évig a felperes a volt férjével közösen sertéstartást, majd 1981. évig baromfitartást és keltetést folytatott, az utóbb említett időpontban azonban a gazdálkodó tevékenységével végleg felhagyott és az alperesek általi építkezés idején állattartással már nem foglalkozott.

A B. utcai ingatlanon felépített új lakóház alperesek általi birtokba vételekor a felperes és az alperesek közötti bensőséges, jó családi kapcsolat - ma már nem tisztázható okok miatt - megromlott és 2000. szeptemberében a egy szóváltást követően a felperesnek egy bordája eltörött. Ezt követően azonban a felperes változatlanul az általa korábban használt, az alperesekkel szomszédos ingatlanban maradt, és abból csak évekkel később: 2003. októberében költözött el. Az elköltözésének közvetlen kiváltó oka az volt, hogy a házában a szolgáltató megszüntette a gázszolgáltatást, mert a Kéményseprő Rt. szakvéleménye szerint az ingatlan kéményei erre a fűtési módra alkalmatlanok, és emiatt ott a gázfűtés élet- és tűzveszélyes. Az elköltözését követően a felperes az addig általa használt és a távozása óta üresen álló lakóház ingatlanba sohasem próbált visszaköltözni, az elhelyezése jelenleg is albérlet útján van megoldva.

Az így megállapított tényállás alapján a perben eljáró bíróságok a felperes keresetét alaptalannak, az I. rendű alperes viszontkeresetét pedig alaposnak találták.

A per adatai alapján nem volt megállapítható az, hogy az ajándék - felperes által hivatkozott - súlyos jogsértésre alapított visszakövetelésének a Ptk. 582. §-a (2) bekezdésében meghatározott törvényes feltételei fennállnának. A felperes ugyanis nem tudta bizonyítani sem azt, hogy őt az alperesek az elköltözését megelőzően tettelegesen bántalmazták volna, sem pedig azt, hogy az általa becsatolt 2000. szeptemberében kiállított láttelelen feltüntetett bordatörést az alperesek valamelyike okozta volna.

Az előbbi tényállításának a valódiságát ugyanis megkérdőjelezi az, hogy a felperes karján lévő sérüléseket leíró láttelel 2003. október 15-én kelt, a felperes állítólagos bántalmazására azonban - magából a láttelelből és a felperes személyes előadásából is kitűnően - 6 nappal korábban: 2003. október 9-én került sor. Azt viszont az okirati bizonyítékok adatai alátámasztják, hogy a felperes által használt lakrészben közvetlenül a felperes elköltözésének az általa elismert időpontja előtt a gázfűtés lehetősége megszűnt, mert a ház kéményei - azok élet-és tűzveszélyes volta miatt - a gázfűtésre alkalmatlanok voltak, a felperesnek az alperesek ellen birtokháborítás megszüntetése iránt előterjesztett kérelmét az önkormányzat azért utasította el, mert a felperes lakrészének a fűtését nem az alperesek tették lehetetlenné, hanem a gázfűtés lehetősége életveszély elhárítása miatt szűnt meg, és 2003. októberét követően a felperes meg sem kísérelt az általa addig használt ingatlanba visszaköltözni.

Az utóbbi tényállításának a kétséget kizáró bizonyítottsága esetén ugyanakkor az ajándék visszakövetelésének a lehetőségét - a Legfelsőbb Bíróság PK 76. számú állásfoglalása szerint - kizárná az a tény, hogy a visszakövetelés joga - az elévülési időn belül - elenyészett, mert a felperes az erre alapított igényét csak több mint 3 évvel az általa állított bántalmazást követően, az ingatlanból való elköltözésekor: 2003. október 28-án benyújtott keresetében érvényesítette.

A felperes által az I. rendű alperesnek nyújtott ajándék tárgyat egyébként sem az 1563/2. hrsz.-ú ingatlan általa állított 1/2 részilletősége, hanem annál lényegesen alacsonyabb tulajdoni hányada képezte.

A felperes ugyanis csupán állította, de nem bizonyította azt, hogy az 1563/2. hrsz.-ú telken, valamint az annak felépítéséhez felhasznált S. utcai alatti telken létesült lakóház egyaránt az ő - ingatlan eladásból, valamint az általa folytatott állattartási és

mezőgazdasági termelésből eredő - készpénz megtakarításaiból, továbbá az alperesekkel közösen folytatott gazdálkodásból származó jövedeleméből épült fel.

A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján csak annyi volt megállapítható, hogy a S. utcai alatti eredeti építési telek vételárát valóban a felperes és azóta elhunyt házastársa fizették ki, az 1563-as hrsz.-ú ingatlan megosztása folytán kialakított 1563/1. hrsz.-ú építési telek fele része pedig ajándék jogcímén került az I. rendű alperes tulajdonába, és ezt az ajándékot a felperes nyújtotta részére úgy, hogy haszonélvezeti jogát fenntartotta. Ezen túlmenő felperesi ingyenes juttatást azonban a bizonyítási eljárás adatai nem igazoltak, magából a felperes személyes előadásából is az tűnt ki, hogy a sertéstartással már 1975-ben, a baromfitartással, illetve keltetéssel pedig 1981-ben felhagyott, majd hat éven át bedolgozó munkát végzett, az 1992-ben bekövetkezett nyugdíjazásáig pedig háztartásbeli volt, jelentősebb jövedelemmel tehát nyilvánvalóan nem rendelkezhetett. A későbbiekben mezőgazdasági termelést már kizárólag az alperesek folytattak, amelyben a felperes nem vett részt, az 1563/2. hrsz.-ú telken folyt építkezés idején pedig a felek nem laktak egy lakásban, a közös lakás hiánya ellenére folytatott közös gazdálkodás tényét és a feleknek a közös tulajdon szerzésére irányuló szándékát pedig a bizonyítási eljárás adatai nem támasztották alá. Az a körülmény ugyanis, hogy a felperes megfőzött az alperesek részére az általuk vásárolt élelmiszerekből, szerzési szándék hiányában nem eredményezheti a számára az alperesek által ezen időszakban létesített felépítményre vonatkozó tulajdonjog keletkezését.

Az I. rendű alperes tehát a felperestől ingyenes juttatásként egyrészt az 1563/2. hrsz.-ú ingatlan építéséhez felhasznált S. utcai ingatlan vételárából a telekre eső 433.600 forintnak a 216.800 forintos fele részét, másrészt az 1563/2. hrsz.-ú üres építési telek 1.980.000 forintos értékének a 990.000 forintos fele részét kapta. Ezt az összesen $(216.800 + 990.000 =) 1.206.800$ forintos ajándékot viszont - a törvényes feltételek fennállásának hiányában - nem követelheti vissza.

A felperesnek az 1563/2. hrsz.-ú ingatlan 1/3 részére vonatkozó - a Ptk. 579/G. §-ának (2) bekezdésére alapított - tulajdoni igénye vonatkozásában a felperest terhelte annak a bizonyítása, hogy a lakóház felépítésének időszakában az alperesekkel közös háztartásban élt és az építkezésben közreműködött. A felperes e tényállításainak valódiságát azonban a bizonyítási eljárás adatai nem támasztották alá, ezért az erre alapított tulajdonszerzés iránti igénye is alaptalannak bizonyult.

A bíróság álláspontja szerint alaptalan a felperesnek az 1563/2. hrsz.-ú ingatlan használatáért többlethasználati díj iránti követelése is. Az kétségtelen, hogy ezen ingatlan egy részén a felperest holtig tartó haszonélvezeti jog illeti meg, hiszen a telek 1/2 részét e jogának fenntartása mellett ajándékozta az I. rendű alperesnek. A telken felépített lakóház és az eredeti lakóház használata vonatkozásában azonban a ténylegesen kialakult állapotból arra kell következtetni, hogy a felek között megállapodás jött létre, arra nézve, hogy a régi 1563/1. hrsz.-ú ingatlan a felperes, az 1563/2. hrsz.-ú ingatlan pedig az I. és II. rendű alperes kizárólagos használatába kerül. E megállapodásra tekintettel a felperest a haszonélvezeti joga alapján többlethasználati díj csak akkor illetné meg, ha az 1563/1. hrsz.-ú ingatlan használatától az alperesek magatartása következtében lenne elzárva. A megállapított tényállás szerint azonban a részben az I. r. alperes tulajdonában is álló 1563/1. hrsz.-ú ingatlant a felperes az épület kéményeinek gázfűtésre alkalmatlan állapota miatt nem használja, tehát a használatának megszűnése nem az alperesek magatartására vezethető vissza. Ez annál is inkább megállapítható, mert ezt a lakóházas ingatlant a gázfűtés üzemelése nélkül is lehetne használni, márpedig a felperes saját előadásából az tűnik ki, hogy a 2003. októberi távozása után erre kísérletet sem tett. Mivel azt nem lehetett megállapítani, hogy a használattól őt az alperesek szándékos magatartásukkal zárják el, vagy ugyanilyen szándékos magatartásukkal az alperesek tennék lehetetlenné számára a használatot, a perben eljáró bíróságok álláspontja szerint a felperesnek nincs jogcíme arra, hogy a megállapodással kialakított használati viszonyokat félretéve, az 1563/2. hrsz.-ú ingatlan egy részén fennálló haszonélvezeti joga alapján többlethasználati díjat igényeljen.

A felperes a közös tulajdon megszüntetését annak egyidejű megállapításával kérte, hogy az 1563/2. hrsz.-ú ingatlan is közös tulajdonú. Mivel azonban a rendelkezésre álló adatok alapján a felperes tulajdonjoga ezen ingatlanon nem állapítható meg, a közös tulajdon megszüntetése csak az 1563/1. hrsz.-ú ingatlan vonatkozásában kerülhet szóba. Az utóbbi ingatlant a felperes a saját kizárólagos tulajdonába kérte adni, a saját nyilatkozatából viszont az állapítható meg, hogy az I. rendű alperes tulajdoni illetőségének magához váltásához szükséges anyagi forrással nem rendelkezik. A felperes által megjelölt módon tehát a közös tulajdon megszüntetésére nincs lehetőség, mert a felperes ezt a megszüntetési módot csak úgy tudná vállalni, ha nem kellene megváltási árat fizetnie az I. rendű alperesnek, az 1563/2. hrsz.-ú ingatlanra vonatkozó felperesi tulajdoni igény elutasítása folytán viszont ezen ingatlan hányaddal az I. rendű alperesnek járó megváltási ár nem fedezhető, teljesítőképesség hiányában pedig megváltási ár nélkül az I. rendű alperes hányada nem adható a felperes tulajdonába. Az I. rendű alperes, mint másik

tulajdonostárs ugyanakkor a felperes illetőségét nem kívánja magához váltani, és ez a felperes érdekét sem szolgálná, hiszen ez az ingatlan hivatott a felperes lakhatását biztosítani. Az ingatlan árverés útján történő értékesítésének elrendelését pedig a tulajdonostársak egyike sem akarja, így ezen ingatlan vonatkozásában jelenleg nincs olyan megszüntetési mód, amellyel a közös tulajdon megszüntethető lenne.

Alappal igényelte viszont az I. rendű alperes a jelenlegi ingatlan-nyilvántartási állapot szerint az 1563/2. hrsz.-ú ingatlan 1/2 részére bejegyzett felperesi haszonélvezeti jog korlátozását.

A megállapított tényállás szerint az 1563/2. hrsz.-ú ingatlan építési telkének a fele részét juttatta ingyenesen a felperes az I. rendű alperesnek a saját haszonélvezeti jogának fenntartásával. A telek 1/2 részére fenntartott ez a haszonélvezeti jog azonban nem terjed ki a telekre később létesített építményre, ezért az I. rendű alperes a viszontkeresetében alappal kérte annak megállapítását, hogy az eredeti ajándékozáskor fenntartott haszonélvezeti jog az azóta megváltozott ingatlan mely részére terjed ki. A viszontkereset elbírálásánál az első- és másodfokú bíróság azt vette figyelembe, hogy a beszerzett szakértői vélemény szerint az 1563/2. hrsz.-ú ingatlan forgalmi értéke jelenleg 30.000.000 forint, amelyből a telek értéke 1.980.000 forintot képvisel, az ajándékozás eredeti tárgyát pedig a telek jelenleg 990.000 forint értékű fele része képezte, és ez az érték az ingatlan jelenlegi teljes értékéhez viszonyítva 3/100 tulajdoni hányadnak felel meg.

Erre tekintettel a jogerős ítélet megállapította, hogy a felperest az I. rendű alperes tulajdonában álló ingatlannak a 3/100 részilletőségén illeti meg az ajándékozáskor fenntartott haszonélvezeti jog.

A jogerős ítélet ellen a felperes felülvizsgálati kérelemmel élt a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése, valamint az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára való kötelezése iránt.

A felülvizsgálati kérelmét - konkrét jogszabálysértés megjelölése nélkül - azzal indokolta, hogy az alperesek - a jogerős ítélet jogszabálysértő ténymegállapításával szemben - tettelesen bántalmazták őt, és ezáltal olyan súlyos jogsértést követtek el a terhére, amely a Ptk. szerint az ajándék visszakövetelése iránti igényét megalapozza.

Jogszabálysértő a jogerős ítéletnek az a ténymegállapítása is, mely szerint a felek között közös gazdálkodás nem állott fenn. Bizonyítást nyert ugyanis az, hogy az alperesek - általuk sem

vitatottan - az ő jogosultságának a felhasználásával folytatták a gazdálkodási tevékenységüket.

Az I. és II. rendű alperesek felülvizsgálati kérelmet nem terjesztettek elő.

A felperes felülvizsgálati kérelme alaptalan.

I. A felperes a felülvizsgálati kérelmét a Ptk. ajándék visszakövetelésére vonatkozó anyagi jogi szabályának a megsértésére alapította ugyan, a kérelmének az indokolásából viszont az tűnik ki, hogy valójában a jogerős ítélet alapjául szolgáló tényállás megállapításának a módját sérelmezi.

A jogerős ítélet azonban a felülvizsgálattal támadott körben a peres felek egymással ellentétes előadásának, a kihallgatott tanúk egymásnak ugyancsak ellentmondó vallomásának, a perben kirendelt igazságügyi szakértő véleményének és a rendelkezésre álló okirati bizonyítékok adatainak az egymással való egybevetése, azok okszerű, logikai ellentmondásoktól mentes, és a Pp. 206. §-ának (1) bekezdésében foglalt elveknek egyébként is megfelelően történt értékelése alapján, megalapozottan állapította meg a tényállást.

Ennek során a bizonyítási teher Pp. 164. §-a (1) bekezdésében foglalt főszabályának a helyes alkalmazásával értékelte a felperes terhére mindazon tények bizonyítatlanságának a következményeit, amelyek vonatkozásában neki állott érdekében az, hogy a saját tényállításait a bíróság valóban fogadja el.

A Pp. 270. §-ának (2) és 275. §-ának (3) bekezdésében foglaltakból viszont az következik, hogy a tényállás megállapításának a módjára vonatkozó és az ügy érdemi elbírálására is lényeges kihatással lévő eljárásjogi szabálysértés hiányában a szabad bírói mérlegeléssel megállapított tényállás felülvizsgálati eljárás keretében történő felülmérlegelésének, a bizonyítékok újbóli értékelésének nincs helye.

II.1. A felperes kereseti kérelmének az alapjaként megjelölt jogcímen a Ptk. 582. § (2) bekezdése szerint az ajándék vagy az ajándék helyébe lépett érték akkor követelhető vissza, ha a megajándékozott, vagy a vele együtt élő hozzátartozója az ajándékozót, vagy közeli hozzátartozóját rovasára súlyos jogsértést követ el.

A felülvizsgálati eljárásban is irányadó tényállás szerint nem nyert bizonyítást a perben az, hogy az alperesek a felperest tettelegesen bántalmazták volna, alaptalanul hivatkozik tehát a felperes a felülvizsgálati kérelmében arra, hogy az ajándék általa

megjelölt jogcímen történő visszakövetelésének a törvényes feltételei fennállnak.

2. A Ptk. 578/G. §-ának (1) bekezdése szerint az élettársak együttélésük alatt a szerzésben való közreműködésük arányában szereznek közös tulajdont, ha pedig a közreműködés aránya nem állapítható meg, azt azonos mértékűnek kell tekinteni, azzal, hogy a háztartásban végzett munka a szerzésben való közreműködésnek számít, a hivatkozott § (2) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy ezeket a szabályokat kell alkalmazni - a házastársak kivételével - a közös háztartásban élő más hozzátartozók vagyoni viszonyaira is.

A Legfelsőbb Bíróság számos eseti döntésében rámutatott már arra, hogy a közös háztartásban élő hozzátartozók vagyoni viszonyaira vonatkozó - fentebb idézett - Ptk.-beli szabályok alkalmazására csak akkor kerülhet sor, ha közös háztartásban élő hozzátartozók gazdasági tevékenységet is igénylő közös céljuk elérése érdekében járnak el, és - ha nem is kifejezett megállapodással, de legalábbis hallgatólagosan - egyetértenek abban, hogy a közös gazdasági tevékenység eredményeként szerzett vagyon közös legyen, illetve közös gazdálkodás nyomán jelentkező esetleges hátrányos kockázatot is együttesen vállalják (P.törv.III.20.012/1985. - BH 1986/2/62., BH 1998/12/588.).

A felülvizsgálati eljárásban is irányadó tényállás szerint a felperes sem közös lakásban, sem közös háztartásban nem élt az alperesekkel, velük közösen nem gazdálkodott, és gazdasági tevékenységet is igénylő közös cél elérése érdekében velük együtt nem járt el, a felek szándéka pedig hallgatólagosan sem irányult arra, hogy az alperesek által a saját pénzeszközeikből felépített lakóház a peres felek közös tulajdonába kerüljön.

Önmagában az a tény ugyanis, hogy a felperes az alperesek által megvásárolt élelmet a részükre alkalomszerűen megfőzte - a jogerős ítélet helyes okfejtése szerint - közös gazdálkodásnak még nem tekinthető, a gazdálkodásban való tényleges részvétel hiányában nem ad alapot a felperes szerzésben való közreműködése tényének a megállapítására önmagában az, hogy az alperesek a gazdálkodási tevékenységüket - általuk sem vitatottan - az ő jogosultságának a felhasználásával folytatták, a közös tulajdonszerzés a szándékának - az akár hallgatólagos - célzatát pedig kifejezetten cáfolja az a tény, hogy az alperesek építkezését megelőzően a felperes és az I. rendű alperes a közös tulajdonú perbeli ingatlant egymás között megosztotta, és az abból kialakított önálló építési telekből a felperes a saját tulajdonában álló 1/2 részzelöltséget - a haszonélvezeti jogával terhelten - az I. rendű alperesnek ajándékozta.

A kifejtettek miatt a felperes, illetőleg az I. és II. rendű alperesek közötti jogviszony a perbeli időszakban nem felelt meg az ún „családi gazdálkodás” tartalmi elemeinek, ezért arra a közös háztartásban együtt élő hozzátartozók közös tulajdonszerzésére irányadó anyagi jogi szabályok – az első és másodfokú bíróság helyes jogi álláspontja szerint – nem alkalmazhatók.

A kifejtettek miatt a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítélet felülvizsgálati kérelemmel támadott rendelkezéseit – az érdemi döntés helyes indokaira a Pp. 270. §-ának (1) bekezdése alapján alkalmazott Pp. 254. §-ának (3) bekezdése alapján utalva – a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A Pp. 270. §-ának (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 78. §-ának (1) bekezdése, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-ának (5) bekezdése, valamint a költségmentesség bírósági eljárásban való alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (1) bekezdése és 14. §-a alapján rendelkezett a Legfelsőbb Bíróság a felperes által le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték állam általi viseléséről.

Budapest, 2007. október 30.

a tanács elnöke, előadó bíró, bíró

A kiadmány hitelélül:

bírósági tisztviselő